

## Lavere terskel, tidligere hjelp

Audun Lysbakken  
Partileder (SV)

Det er en gåte at ikke psykisk helsepolitikk står høyere på dagsordenen.



VALGLØFTE: SV mener at alle som trenger det, skal sikres poliklinisk behandling innen 30 dager, skriver partileder Audun Lysbakken. Her fra bursdagsfeiring for syv år med rødgrønn regjering i fjor høst.

Foto: Flickr.com

**DEBATT: STORTINGSVA LGET 2013**

Tidsskriftet startet debatten om psykisk helse og kommende stortingsvalg. I de siste utgavene har sentrale politikere og samfunnsaktører deltatt i debatten. «Partiene må vise hvilke tiltak de faktisk vil gi bevilgninger til», skrev sjefredaktør i Tidsskriftet Bjørnar Olsen i forrige utgave.

Sjefredaktør Bjørnar Olsen har rett i at politikerne bryr seg for lite om psykisk helse. Når vi vet hvor mange som rammes, og hvor store menneskelige og samfunnsmessige kostnader psykiske helseproblemer har, er det egentlig en gåte at ikke psykisk helsepolitikk står høyere på dagsordenen. I dag er psykiske helseproblemer folkesykdommer. Om lag halvparten av den norske befolkningen vil rammes av en psykisk lidelse i løpet av livet<sup>1</sup>. Hvis NRK vil nå velgerne, burde de arrangere folkemøte om psykisk helsepolitikk i valgkampen.

Temaet har opptatt meg stadig mer etter at jeg gikk inn i helsekomiteen på Stortinget i fjor. Psykiske lidelser er blant Norges dyreste sykdommer målt i kroner<sup>2</sup>, men det koster mest for dem som rammes.

## Langt igjen

Noe av det mest slående er hvordan lett tilgjengelig hjelp kan bidra til at langt flere får taklet sine problemer før de blir virkelig alvorlige. Derfor er det bra at ventetidene i psykisk helsevern går nedover, at regjeringen har bevilget midler til å ansette flere psykologer i kommunen, og at regjeringen har satset på å utvikle lavterskeltilbud blant annet til mennesker med lette og moderate angstlidelser. Men det er fortsatt langt igjen.

Etter opptrappingsplanen ble mye bedre i det Psykisk helse-Norge. Men det som ikke kom på plass, var et tilbud til dem med lettere psykiske lidelser<sup>3</sup>. Resultatet er for dårlig hjelp til folk som står i fare for å utvikle mer alvorlige problemer.

Derfor er stikkordene for SVs psykisk helsepolitikk lavere terskel og tidligere hjelp. Vi må treffe folk der de er. SV vil satse på et sterkere lavterskeltilbud i kommunene, og styrke satsningen på det lokale likemanns- og selvhjelpsarbeidet. Likemannsarbeidet betyr mye både for enkeltmennesket og for samfunnet. For mange kan det være veien inn i profesjonell behandling.

## Maks 30 dager

Samtidig er det viktig å sikre at de som trenger hjelp i det psykiske helsevernet, ikke må vente lenge når de er klare for å ta imot hjelp. Vi må fjerne køene til poliklinisk behandling. SV mener at alle som trenger det, skal sikres poliklinisk behandling innen 30 dager.

---

<sup>1</sup> Rapport 2011:2 Psykisk helse i Norge. Tilstandsrapport med internasjonale sammenlikninger (Folkehelseinstituttet, 2011)

<sup>2</sup> Rapport 2009:8 Psykiske lidelser i Norge: Et folkehelseperspektiv (Folkehelseinstituttet, 2009)

<sup>3</sup> Evaluering av Opptrappingsplanen for psykisk helse (2001–2009), (Folkehelseinstituttet, 2009)

Det andre området vi må satse på, er vel så viktig, men langt mindre synlig: Forebygging. God psykisk helse får vi av å ha det godt i livet. Barnehage, jobb, skole og sykehjem er viktige stikkord. Bedre helsetjenester har relativt liten effekt på befolkningens helse. Det er det vi gjør ellers som teller<sup>4</sup>.

## Ungdomsgaranti

Derfor er et inkluderende arbeidsliv et viktig folkehelseiltak. SV arbeider for trygge arbeidsplasser og lave terskler for å komme inn i arbeidslivet, og vil blant annet innføre en ny ungdomsgaranti som gir unge under 25 år rett til arbeidsmarkedstiltak eller annen hjelp de trenger for å komme i arbeid.

Vi mener også at det er et politisk ansvar å gripe tak i den store utfordringen det er at mange er ensomme – både hjemme og på sykehjem. Vi kan ikke vedta oss bort fra eller bevilge oss ut av ensomhet. Men vi kan lage strukturer som gjør det lettere for eldre å ha et nettverk.

## Opprustning

Derfor vil vi satse videre på gode og trygge barnehager, med strengere krav til kvalitet og kompetanse. En god oppvekst varer livet ut. SV har i regjering gitt det største løftet i kommunalt barnevern på over 20 år, slik at flere barn skal få den hjelpen de trenger.

Skolehelsetjenesten og helsestasjonene har behov for den samme opprustningen som barnevernet har fått. SV vil gi skolehelsetjenesten og helsestasjonene det løftet de trenger. Det er en viktig investering i både barns, unges og voksnes liv og livskvalitet.

Psykisk helse bør få større plass i politikken. SVs løsning er å satse på forebygging, lave terskler og tidlig innsats.

audun.lysbakken@stortinget.no

---

<sup>4</sup> Holte, Arne (2012) Ti prinsipper for forebygging av psykiske lidelser, Tidsskrift for Norsk Psykologforening, Vol 49, nummer 7, 2012.